

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 2.4.2008
SEC(2008) 406

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

**ОБОБЩЕНИЕ НА
ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО**

БЯЛА КНИГА относно

**исковете за обезщетение за вреди при нарушаване на антитръстовите правила на
Европейската общност**

{COM(2008) 165 окончателен}
{SEC(2008) 404}
{SEC(2008) 405}

ОБОБЩЕНИЕ

1. Основният въпрос, разглеждан в Бялата книга относно исковете за обезщетение за вреди при нарушаване на антитръстовите правила на Европейската общност, е настоящата липса на ефективна правна рамка за частните искове за обезщетение на вредите, причинени на граждани и предприятия в резултат на нарушения на конкурентното право на ЕО. Макар правоприлагането от публичните органи за защита на конкуренцията води до налагане на наказания за нарушения на конкурентното право, претърпелите вреди лица могат да получат обезщетение само пред националните съдилища съгласно националните процесуални правила.
2. Въпреки че през 2001 г. Съдът на ЕО потвърди, че лицата, претърпели вреди вследствие на нарушения на конкурентното право на ЕО, имат право на обезщетение за всички претърпени вреди, тези лица рядко получават обезщетение. В своята зелена книга от 2005 г. Комисията заключи, че този неуспех в голяма степен се дължи на затруднения, произтичащи от правилата и процедурите в държавите-членки, уреждащи исковете за обезщетение при нарушаване на антитръстовите правила. С оглед на създаването на правна рамка, която да позволи по-ефективно обезщетяване, Комисията смята, че е подходящо да препоръча посредством бяла книга известен брой минимални правила, които ще гарантират ефективна система за искове за обезщетение при нарушаване на антитръстовите правила.
3. В настоящия доклад са представени пет съгласувани пакета от варианти на политиката, които могат с най-голяма вероятност да се постигнат тази цел. Вариантът на политиката в едната крайност предвижда законодателни мерки за максимално улесняване и стимули за предявяване на искове за обезщетение за вреди, а вариантът в другата крайност — никакво действие на равнище ЕС.
4. Въздействието на вариантите на политиката е оценено по отношение на следните ползи и разходи. Вариантите на политиката са оценени толкова по-високо, колкото в по-голяма степен 1) осигуряват пълно обезщетение на цялата претърпяна вреда, 2) водят до подобряване на информираността относно правилата за конкуренция и на тяхното прилагане, 3) позволяват по-добър достъп до правосъдие и 4) по-ефикасно използване на съдебната система и, най- после, 5) допринасят за установяване на по-равностойни условия за потребителите и предприятията в Европа. По отношение на разходите в доклада е посочено въздействието на различните варианти на политиката върху 1) разноските по съдебните спорове, 2) административната тежест, 3) разходите, свързани с грешки, и 4) разходите за прилагане на предложената мярка в националната правна система. И накрая, на по-общо ниво, в доклада е представена оценка на вероятното макроикономическо въздействие на отделните варианти на политиката и въздействието им върху малките и средните предприятия и потребителите.
5. След оценяване на разходите и ползите на петте варианта на политиката в доклада се прави заключението, че вариант на политиката 2 е най-ефективният начин за постигане на определените цели при възможно най-ниски разходи. Независимо от това, комбинирането на варианти на политиката 2, 3 и 4 би

било дори още по- ефективно, тъй като ще позволи да се намалят допълнително разходите при запазване на ползите. В края на доклада е направен анализ на общото въздействие разходи/ползи на този предпочетен вариант на политиката.

6. Основните характеристики на предпочетения вариант на политиката са следните:

- **всяко лице** (преки и непреки купувачи) **може да предяви иск за обезщетение** за претърпяната вреда, ако съществува причинно-следствена връзка между вредата и нарушението на правилата за конкуренция;
- лицата, претърпели вреди вследствие на нарушаване на конкурентното право, имат право на **пълно обезщетение** за претърпените **вреди**. Това включва обезщетение за действителните загуби, пропуснатите ползи и лихви;
- по искане на някоя от страните националният съд може да нареди на другата страна (или на трети страни) да **разкрие определени категории информация**, която може да бъде използвана като доказателство. Заповедта за разкриване трябва да бъде пропорционална на целта на иска. Въпреки това изявленията на предприятията (признания, направени в рамките на програма за освобождаване от глоби или за намаляване на техния размер) не могат да бъдат разкривани;
- ако пряк купувач (частично) е прехвърлил вредата, произтичаща от **нарушението** (надценката), на своите клиенти (непреките купувачи), ответникът може да се позове на това **прехвърляне като защита** срещу иск, предявен от прекия купувач. Обратно, за да се улесни предявяването на иски от непреки купувачи, се облекчава доказването на това, че надценката им е била прехвърлена;
- **националните съдилища**, които разглеждат иски за обезщетение при нарушаване на антитръстовите правила, не могат да издават решения, противоречащи на **решение на орган за защита на конкуренцията на държава-членка, с което се установява нарушение на правилата за конкуренция**;
- в държавите-членки, които нямат система за стриктна отговорност вината се презюмира **със самото** установяване на нарушението. В случай на **извинима грешка** ответникът все пак може да бъде освободен от отговорност;
- потърпевшите от нарушение на конкурентното право могат да използват **механизми за колективно обезщетяване**. Исковете за обезщетение могат да бъдат предявени от представителни организации или чрез участие в колективен иск;
- **искове за обезщетение при нарушаване на антитръстовите правила** могат да се **предявяват в срок от пет години от момента**, в който с основание може да се счита, че претърпялото вреди лице е узнало за

нарушението и за вредата, което то му е причинило. Когато орган за защита на конкуренцията разглежда това нарушение, претърпелите вреди лица могат да предявят иск за обезщетение до **две години след приемане на окончателно решение** от органа;

- **възможността** националните съдилища да **вземат решение всички или част от разноските да бъдат поети от спечелилия делото ответник** следва да се разгледа въз основа на съществуващите най-добри практики в държавите-членки;
- с цел да се защитят програмите за освобождаване от глоби или за намаляване на техния размер на европейските **органи** за защита на конкуренцията, **нарушителите, които се ползват с имунитет, следва да бъдат държани отговорни само за вредата, която са причинили**, а не за всички вреди, причинени от нарушението.